

วิเคราะห์และเปรียบเทียบอุปสรรคและกระบวนการในการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Exploring and comparing the barriers and facilitators to the implementation of
environmental health accreditation in the provincial administration organization.

(Received: March 24,2023 ; Revised: March 29,2023 ; Accepted: : March 30,2023)

สุนทร หงษ์คอง¹ ณรงค์ พรหมศรีจันทร์¹ เอกชัย เนตรแสงสี¹

Soontorn Hongkong¹ , Narong Promsrirachan¹ and Akachai Netsangsee¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross sectional study) วิเคราะห์ข้อมูลแบบผสมผสาน (Mixed Method) ทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) และเชิงปริมาณ (Quantitative Method) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบอุปสรรคและกระบวนการต่อการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย โดยทบทวนและพัฒนาแบบการดำเนินงานที่มีอยู่เดิม ภายใต้บริบทพื้นที่ ในเทศบาลตำบลจำนวน 8 แห่ง

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 8 แห่ง ให้ความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาทางด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง พบว่าในด้านความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 7 ด้าน ในด้านผลลัพธ์การดำเนินการ จะมีความคิดเห็นที่ให้ความสำคัญมากในเรื่อง การสร้างขวัญกำลังใจและประกาศเกียรติคุณจากการผ่านการรับรองในเวทีระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ มีผลต่อการปฏิบัติงานซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรองลงมาคือ ด้านการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ด้านพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้องค์กรพัฒนาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การมีแนวทางปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ทั้งในเชิงวิชาการ และเชิงกฎหมาย สนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ผลความพึงพอใจสูงสุด ลำดับแรก คือ เกณฑ์การประเมินคุณภาพระบบการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนการเปรียบเทียบอุปสรรคและกระบวนการต่อการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครเข้าร่วมโครงการและไม่เข้าร่วมโครงการมีประเด็น ทั้ง 6 ประเด็นได้แก่ การสมัครเข้าร่วมโครงการระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ความเข้าใจการพัฒนาบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ประเมินตนเองตามงานพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองและจัดเตรียมเอกสารหลักฐาน และประเด็นในการมอบเกียรติบัตรพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม พบว่าในการสมัครเข้าร่วมโครงการในเทศบาลที่ไม่สมัครเข้าร่วมโครงการเพราะไม่มีผู้รับผิดชอบงานที่ชัดเจน ทำให้ไม่มีพร้อมในการดำเนินงานเตรียมเอกสาร รวมถึงการลงรายละเอียดเนื้อหาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมค่อนข้างมีรายละเอียดมาก จึงไม่พร้อมในการเข้ารับการประเมิน

คำสำคัญ: กระบวนการ, คุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ,องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research was survey research by Cross sectional study data were analyzed by mixed methods that combines elements of quantitative method and qualitative method aiming to analyze the quality development and compare obstacles and processes for quality certification of environmental

¹ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย

health services of local administrative organizations in Loei Province. This research reviews and develops existing operational models under the spatial context in 8 municipalities and subdistrict municipalities.

From the quality development of 8 environmental health service systems, to be suitable and efficient. The study shows that the most significant opinion towards the quality development of the environmental health service system and local administrative organizations (EHA) in 7 aspects is to build morale and honor from being certified at the provincial or national level. It affects the performance of local government organizations, followed by accurate measurement, analysis, and knowledge management in developing the quality of environmental health service systems of local government organizations. It is a tool that helps organizations improve their environmental health work, which shows the first highest satisfaction result is the criteria for assessing the quality of the environmental health service system of local government organizations. Comparison of obstacles and processes for environmental health service quality certification of all local administrative organizations had 6 issues including applying for the project environmental health service system, understanding of the development of environmental health service systems, self-assessment according to the development of the environmental health service system, preparation of a self-assessment report and preparation of evidence documents and issues in awarding certificates for the development of environmental health service systems. The problem found in municipalities that do not participate in the project is they don't have a person in charge clearly resulting in an inability to prepare documents and receive assessments.

Keyword: facilitators , Environmental Health Accreditation, Local Government Organization

บทนำ

อนามัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบด้านต่างๆ และคุณภาพชีวิตของมนุษย์ที่ถูกกำหนดโดยปัจจัย ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ สังคมและสังคม จิตวิทยา รวมถึงหลักการและวิธีปฏิบัติในการประเมิน แก้ไข ควบคุม ป้องกันปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งของคนรุ่นปัจจุบันและรุ่นลูกหลาน ในอนาคต (WHO Regional Office for Europe, 1997) กรมอนามัยในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ จึงให้ความสำคัญกับการจัดบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีของประชาชน เนื่องจากงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ ได้กระจายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอาศัยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2484

ต่อมาปรับเปลี่ยนในปี พ.ศ. 2535 และปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2550 มีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงาน/การให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ว่าด้วยการสาธารณสุข ซึ่งเน้นการคุ้มครองงานอนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ พร้อมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากจะพิจารณาแยกแยะภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมอย่างครอบคลุม พบว่ามีทั้งบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ การตรวจสอบและพัฒนาด้านการสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยการออกใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เพื่อประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สถานที่จำหน่ายอาหาร สดสมอาหารและเครื่องดื่ม การบริหาร ควบคุม กำจัดของเสียและสิ่งโสโครกต่างๆ เช่น ขยะ น้ำเสีย เป็นต้น

กรมอนามัยในฐานะหน่วยงานวิชาการที่มีภารกิจหลักในการพัฒนาระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมสุขภาพ มีหน้าที่สนับสนุนข้อมูลทางด้านวิชาการ ควบคุม กำกับ และติดตามการดำเนินงานด้านอนามัย สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับบริบทและปัญหาที่เกิดขึ้น ในพื้นที่ เพื่อให้ภาคีเครือข่ายระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามมาตรฐาน

ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อ 28 มิถุนายน 2548 ได้มีมติเห็นชอบในแผนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) มาใช้เป็นเครื่องมือผลักดันให้การพัฒนากระบวนการไทยให้มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ สอดรับกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมือง ที่ดี พ.ศ. 2546 ที่ต้องการทำให้หน่วยงานราชการต่างๆ มีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานและเปลี่ยนแปลงการบริหารงานภาครัฐ เพื่อเป็นการสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนางานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องในการให้บริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน กรมอนามัยจึงได้พัฒนาแนวทางการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้น โดยจัดทำแบบประเมินมาตรฐาน “คุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation : EHA)” ภายใต้แนวคิด PMQA และพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 ขึ้นมา ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557 โดยความร่วมมือการพัฒนามาตรฐานร่วมกันระหว่าง 3 หน่วยงาน ได้แก่ กรมอนามัย กรมควบคุมมลพิษ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งต่อมาใน ปี 2559 ได้ถูกกำหนดเป็นนโยบายในการดำเนินงาน

ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของกระทรวงสาธารณสุข เป็น 1 ใน 10 ของ Product champion ของกรมอนามัย เพื่อเป็นกลไกกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบทั้งองค์กร โดยมาตรฐานการรับรองมีทั้งหมด 9 ประเด็นงานหลัก 20 ประเด็นงานย่อย (EHA 1000 – 9000) ได้แก่ EHA 1000 การจัดการสุขาภิบาลอาหาร EHA 2000 การจัดการคุณภาพน้ำบริโภค EHA 3000 การจัดการสิ่งปฏิกูล EHA 4000 การจัดการมูลฝอย EHA 5000 การรองรับภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติ EHA 6000 การจัดการเหตุรำคาญ EHA 7000 การจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ EHA 8000 การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ และ EHA 9000 การบังคับใช้กฎหมาย

จากข้อมูลการเข้าร่วมประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2563 สามารถแบ่งรูปแบบข้อมูลเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบ่งตามจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า เมืององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสมัครเข้ารับการประเมิน 129 แห่ง ประกอบด้วย ไม่รับการประเมิน 47 แห่ง ระดับไม่ผ่าน 15 แห่ง ระดับพื้นฐาน 30 แห่ง และระดับเกียรติบัตร 38 แห่ง ส่วนที่ 2 แบ่งตามจำนวนประเด็นงาน พบว่า เมืององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสมัครเข้ารับการประเมิน 194 ประเด็นงาน ประกอบด้วย ไม่รับการประเมิน 66 ประเด็นงาน ระดับไม่ผ่าน 29 ประเด็นงาน ระดับพื้นฐาน 47 ประเด็นงาน และระดับเกียรติบัตร 52 ประเด็นงาน และข้อมูลการเข้าร่วมประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ 2565 มีจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ทั้งหมดจำนวน 29 แห่ง เข้ารับการประเมิน จำนวน 25 แห่ง และ ไม่รับการประเมิน 4 แห่ง ซึ่งผลการประเมินเทศบาลเมือง และตำบล จำนวน 25 แห่งที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า ไม่ผ่าน 2 แห่ง ระดับพื้นฐาน 11 แห่ง และ

ระดับเกียรติบัตร 12 แห่ง ซึ่งทั้งหมดยังไม่มีทำการสอบถามความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อมูลการเข้าร่วมเข้าร่วมประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า มีบางแห่งที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละด้านเพิ่มเติมประเด็นอย่างต่อเนื่อง และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 แห่งที่ยังไม่เข้าร่วมสู่ระบบการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจทำการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมและเปรียบเทียบอุปสรรคและกระบวนการต่อการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย เพื่อนำมาพัฒนางานและเพื่อขับเคลื่อนงาน พร้อมสนับสนุนส่วนขาดเพื่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดการพัฒนาทางด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอุปสรรคและกระบวนการต่อการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ศึกษาแบบ

ภาคตัดขวาง (Cross sectional study) วิเคราะห์ข้อมูลแบบผสมผสาน (Mixed Method) ทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) และเชิงปริมาณ (Quantitative Method) เข้าด้วยกันเป็นการวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในจังหวัดเลย จำนวน 8 แห่ง ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าสำนักงานปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้รับผิดชอบงานอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเลือกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มตัวอย่างที่มีการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เป็นการเลือกแบบเจาะจงจากเทศบาล จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย เทศบาลตำบลนาอาน เทศบาลตำบลนาดินดำ เทศบาลตำบลท่าลี่ และเทศบาลตำบลน้ำสวย แห่งละ 4 คน ประกอบด้วย ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าสำนักงานปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้รับผิดชอบงานอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) กลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่สมัครเข้าร่วมรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นการเลือกแบบเจาะจงจากเทศบาล จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย เทศบาลตำบลนาแห้ว เทศบาลตำบลปากปวน เทศบาลตำบลภูกระดัง และเทศบาลตำบลศรีสองรัก แห่งละ 4 คน ประกอบด้วย ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าสำนักงานปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้รับผิดชอบ

งานอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม เรื่อง ความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย โดยอ้างอิงของผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices)

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 20 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง น้อย

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานคุณภาพระบบการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์ เรื่อง ความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย โดยใช้แนวคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนการวิจัย

1. วางแผนการดำเนินการ สืบรวจข้อมูลเชิงปริมาณผลของการประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลองค์ความรู้ และมองเห็นสภาพปัญหาและแนวทางในการดำเนินงานผู้วิจัยดำเนินการศึกษาบริบทการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

2. ประสานขอความร่วมมือในการสอบถามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการ

ประเมินรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเทศบาล จำนวน ๘ แห่ง และสร้างความรู้ความเข้าใจและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ

4. สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

5. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม และเปรียบเทียบอุปสรรคและกระบวนการต่อการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

6. สรุปผลการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแบ่งกลุ่มข้อมูลเป็นหมวดหมู่ และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และนำเสนอในรูปแบบตาราง

ผลการศึกษา

ความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 32 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 18 คน ร้อยละ 56 เพศหญิง จำนวน 14 คน ร้อยละ 44 อายุผู้ตอบแบบส่วนใหญ่อายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน ร้อยละ 69 รองลงมาอายุ 31 - 45 ปี จำนวน 8 คน ร้อยละ 25 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาตรี จำนวน 22 คน ร้อยละ 69 รองลงมาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน ร้อยละ 28 ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของหน่วยงานของเทศบาล

จำนวน 16 คน ร้อยละ 50 รองลงมาผู้อำนวยการ/หัวหน้ากองสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 คน ร้อยละ 16 ด้านประสบการณ์การทำงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 12 คน ร้อยละ 38 และส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมหรือชี้แจงแนวทางในการดำเนินงานคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมจำนวน 16 คนร้อยละ 50 หน่วยงานของเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลทั้ง 4 แห่ง มีการสมัครเข้าร่วมการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมในประเด็นดังนี้ EHA 1001 การจัดการสุขาภิบาลอาหารในสถานที่จำหน่ายและสะสมอาหาร ระดับเกียรติบัตร จำนวน 1 แห่ง ระดับพื้นฐาน จำนวน 2 แห่ง EHA 1002 การจัดการสุขาภิบาลอาหารในตลาด ระดับพื้นฐาน 1

แห่ง EHA 1003 การจัดการสุขาภิบาลอาหารในการจำหน่ายสินค้าในที่ทางสาธารณะ ระดับเกียรติบัตร จำนวน 2 แห่ง EHA 2002 การจัดการคุณภาพน้ำประปา (ผลิตโดยหน่วยงานอื่น) ระดับเกียรติบัตร จำนวน 1 แห่ง

EHA 4001 การจัดการมูลฝอยทั่วไป ระดับเกียรติบัตร จำนวน 1 แห่ง ระดับพื้นฐาน จำนวน 3 แห่ง EHA 4002 การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ระดับเกียรติบัตร จำนวน 1 แห่ง EHA 6000 การจัดการเหตุรำคาญ ระดับเกียรติบัตร จำนวน 3 แห่ง ระดับพื้นฐาน จำนวน 1 แห่ง EHA 7000 การจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ระดับเกียรติบัตร จำนวน 4 แห่ง EHA 9001 การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ระดับพื้นฐาน จำนวน 1 แห่ง EHA 9003 การออกใบอนุญาต ระดับพื้นฐาน จำนวน 1 แห่ง

ตารางที่ 1 ข้อมูลแสดงความคิดเห็นต่อคุณภาพระบบการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์ประเมิน
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
ด้านการนำองค์กร						
1. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในองค์กรเห็นความสำคัญและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม	22 (68.75)	2 (6.25)	8 (25)	2.44	0.8637	ปานกลาง
2.องค์กรมีนโยบายโครงการการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ช่วยขับเคลื่อนงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	20 (62.50)	4 (12.50)	8 (25)	2.38	0.8569	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม				2.41		ปานกลาง
ร้อยละ				80.20		
ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์						
3. องค์กรมีการกำหนดตัวชี้วัดสำคัญและจัดทำแผนปฏิบัติการที่มีความสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม	19 (59.38)	7 (21.88)	6 (18.75)	2.41	0.7849	ปานกลาง
4. ผู้บริหารองค์กรมีการสื่อสารและทำความเข้าใจในแผนการปฏิบัติงานให้กับบุคลากร	22 (68.75)	6 (18.75)	4 (12.50)	2.56	0.7043	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม				2.48		ปานกลาง
ร้อยละ				82.81		

ตารางที่ 1 ข้อมูลแสดงความคิดเห็นต่อคุณภาพระบบการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์ประเมิน
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
ด้านการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้รับบริการ (ภาคีเครือข่าย)						
5. ความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย เช่น รพ.สต. สสอ. การประสานส่วนภูมิภาค เป็นต้น ช่วยให้การพัฒนา EHA ประสบความสำเร็จ	15 (46.88)	11 (34.38)	6 (18.75)	2.28	0.7699	ปานกลาง
6. การร่วมดำเนินกิจกรรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของประชาชนในพื้นที่ ช่วยให้การพัฒนา EHA บรรลุเป้าหมาย	18 (56.25)	6 (18.75)	8 (25)	2.31	0.8454	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม				2.30		ปานกลาง
ร้อยละ				76.56		
ด้านการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้						
7. EHA เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้องค์กรพัฒนางานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	18 (56.25)	6 (18.75)	8 (25)	2.31	0.8454	มาก
8. การพัฒนา EHA เป็นการเฝ้าระวังผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	15 (46.88)	12 (34.38)	6 (18.75)	2.28	0.7597	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม				2.30		ปานกลาง
ร้อยละ				76.56		
ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล						
9. จำนวนบุคลากรที่เพียงพอทำให้การพัฒนา EHA ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายองค์กร	9 (28.13)	13 (40.63)	10 (31.25)	1.97	0.7699	ปานกลาง
10. การได้รับการอบรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ช่วยขับเคลื่อนงาน EHA ให้ได้ตามเป้าหมาย	13 (40.63)	6 (18.75)	13 (40.63)	2.00	0.9013	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม				1.98		ปานกลาง
ร้อยละ				66.14		
ด้านการจัดการกระบวนการ						
11. การพัฒนา EHA ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงาน	17 (53.13)	6 (18.75)	7 (21.88)	2.19	0.9822	ปานกลาง
12. กระบวนการ EHA มีความยุ่งยากซับซ้อนต่อการดำเนินงาน	12 (37.50)	14 (43.75)	6 (18.75)	2.19	0.7261	ปานกลาง

ตารางที่ 1 ข้อมูลแสดงความคิดเห็นต่อคุณภาพระบบการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์ประเมิน
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
13. ประเด็น EHA มีความสอดคล้องต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่	16 (50)	4 (12.50)	12 (37.50)	2.13	0.9270	ปานกลาง
14. เอกสาร/หลักฐาน ที่ใช้ประกอบการประเมินมีความเหมาะสมเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน	15 (46.88)	6 (18.75)	11 (34.38)	2.13	0.8926	ปานกลาง
15. รูปแบบการประเมิน EHA มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน	15 (46.88)	6 (18.75)	11 (34.38)	2.13	0.8926	ปานกลาง
16. ผู้ให้คำปรึกษาในพื้นที่มีความรู้และให้คำปรึกษา/แนะนำแนวทางการประเมิน EHA ได้อย่างถูกต้องและชัดเจน	16 (50)	6 (18.75)	10 (31.25)	2.19	0.8816	ปานกลาง
17. ทีมประเมินมีความรู้ความสามารถในการประเมิน	16 (50)	16 (50)	0 (0)	2.50	0.5	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม				2.21		ปานกลาง
ร้อยละ				73.51		
ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ						
18. ผลคะแนนของ EHA มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน	18 (56.25)	7 (21.88)	7 (21.88)	2.34	0.8143	ปานกลาง
19. ผลคะแนนของ EHA ในการประเมิน LPA มีความเหมาะสมและเพียงพอ	18 (56.25)	7 (21.88)	7 (21.88)	2.34	0.8143	ปานกลาง
20. การสร้างขวัญกำลังใจและประกาศเกียรติคุณจากการผ่านการรับรองในเวทีระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ มีผลต่อการปฏิบัติงาน	28 (87.50)	4 (12.50)	0 (0)	2.88	0.3307	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม				2.52		มาก
ร้อยละ				84.02		

จากตารางที่ 1 ข้อมูลแสดงความคิดเห็นต่อคุณภาพระบบการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้านการนำองค์กร ค่าเฉลี่ยรวม 2.41 ระดับปานกลาง โดยที่ข้อย่อยที่ได้ระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในองค์กรเห็นความสำคัญ

และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ ค่าเฉลี่ยรวม 2.48 ระดับปานกลาง โดยที่ข้อย่อยที่ได้ระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ ผู้บริหารองค์กรมีการสื่อสารและทำความเข้าใจในแผนการปฏิบัติงานให้กับบุคลากร ค่าเฉลี่ยรวม 2.56 ระดับมาก ด้านการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้รับบริการ

(ภาคีเครือข่าย) ค่าเฉลี่ยรวม 2.30 ระดับปานกลาง โดยที่ข้อย่อยที่ได้ระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือการร่วมดำเนินกิจกรรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของประชาชนในพื้นที่ ช่วยให้การพัฒนา EHA บรรลุเป้าหมาย ค่าเฉลี่ย 2.31 ระดับปานกลาง ด้านการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ค่าเฉลี่ยรวม 2.30 ระดับปานกลาง โดยที่ข้อย่อยที่ได้ระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ EHA เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้องค์กรพัฒนางานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 2.31 ระดับปานกลาง ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ค่าเฉลี่ยรวม 1.98 ระดับปานกลาง โดยที่ข้อย่อยที่ได้ระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ การได้รับการอบรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ช่วยขับเคลื่อนงาน EHA ให้ได้ตามเป้าหมาย ค่าเฉลี่ย 2.00 ระดับปานกลาง

ด้านการจัดการกระบวนการ ค่าเฉลี่ยรวม 2.21 ระดับปานกลาง โดยที่ข้อย่อยที่ได้ระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ ทีมประเมินมีความรู้ความสามารถในการประเมิน EHA ค่าเฉลี่ย 2.50 ระดับมาก ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ค่าเฉลี่ยรวม 2.52 ระดับมาก โดยที่ข้อย่อยที่ได้ระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ การสร้างขวัญกำลังใจและประกาศเกียรติคุณจากการผ่านการรับรองในเวทีระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ มีผลต่อการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย 2.88 ระดับมาก

ในการประชุมกลุ่มกลุ่มโดยใช้แนวคำถามของผู้วิจัย โดยกลุ่มที่ 1 กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครการประเมินระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ในการประชุมเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเทศบาลบาล จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วยเทศบาลตำบลนาอาน เทศบาลตำบลน้ำสวย เทศบาลตำบลนาดีนคำ และเทศบาลตำบลท่าลี่ โดยการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 4 ครั้ง ในพื้นที่ของเทศบาลทั้ง 4 แห่ง เพื่อข้อมูลที่ได้นำไปเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ 2 กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้สมัครการประเมิน

ระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย เทศบาลตำบลปากปวน เทศบาลตำบลนาแห้ว เทศบาลตำบลภูกระดัง และเทศบาลตำบลศรีสองรัก และนำข้อค้นพบในประเด็นขั้นตอนการเข้าร่วมกิจกรรมการประเมินรับรองเพื่อนำพัฒนาให้กับเทศบาลทั้ง 4 แห่งที่ยังไม่เข้าร่วมการพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มที่ 1 ใช้แนวคำถามของผู้วิจัยสรุปประเด็นได้ดังนี้คือ ประเด็นเรื่องการสมัครเข้าร่วมโครงการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลยแจ้งหนังสือเชิญชวนเทศบาล สมัครเข้าร่วมโครงการโดยตรง และกำชับจากกลุ่มไลน์ในเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน่วยงานของเทศบาลเมือง เทศบาลตำบล ทุกแห่งในจังหวัดเลย ประเด็นงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ท่านสมัครเข้าร่วมโครงการ เหตุผลหลักในการเลือกประเด็นคะแนนที่ได้ใช้ประกอบการให้คะแนนการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment) ในปีงบประมาณ 2565 คือ โดยคะแนนแบ่งออกเป็น 2 ด้านๆละ 5 คะแนน คือ ด้านประเด็นงาน EHA 1000 ถึง EHA 4000 และด้านประเด็น EHA 5000 ถึง EHA 9000 ทำให้เทศบาลหลายๆแห่งสนใจเลือกประเด็นมากขึ้น ประเด็นบุคลากรในหน่วยงานของท่านให้ความสนใจการพัฒนาพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(EHA)สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับอำเภอที่ผ่านการอบรม ออกติดตามแนะนำประเด็นระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) ของเทศบาล ประเด็นการประเมินตนเองตามงานพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ท่านสมัครเกณฑ์กระบวนการตามเงื่อนไขที่กำหนดในคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Standard

Operating Procedure : SOP) ในประเด็นงานที่สมัครเป็นหลักประเด็นการการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองและจัดเตรียมเอกสารหลักฐานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับอำเภอที่ผ่านการอบรมการประเมินระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) แนะนำพัฒนางานและเตรียมเอกสารให้กับผู้รับผิดชอบงานในเรื่องนั้น การเรียนรู้ร่วมกัน ประเด็นในการมอบเกียรติบัตรพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเนื่องในปีงบประมาณ 2563 - 2564 ศูนย์อนามัยที่ 8 อุดรธานี ซึ่งเป็นพี่เลี้ยงในการจัดเวทีเชิดชูเกียรติแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับใบประกาศเกียรติคุณนั้น ติดปัญหาสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อไวรัส 2019 จึงไม่สามารถจัดเวทีเชิดชูเกียรติได้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย จึงได้จัดมอบเกียรติบัตรแก่เทศบาลที่ได้รับรางวัลแก่เทศบาลตำบลท่าลี่ เทศบาลตำบลนาดินดำ และเทศบาลตำบลนาอานที่ประชุมกรรมการจังหวัดเลย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเลย เป็นผู้มอบใบประกาศเกียรติคุณ ในวันที่ 31 มีนาคม 2565 ณ ห้องประชุมศรีสองรักษ์ ศาลากลางชั้น 5 จังหวัดเลย

ผลการประชุมถอดบทเรียน ในกลุ่มที่ 2 ในการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเด็นทั้ง 6 ประเด็นได้แก่ การสมัครเข้าร่วมโครงการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลยแจ้งหนังสือเชิญชวนเทศบาล แต่เนื่องจากขาดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยตรง จึงไม่ได้ดำเนินการสมัครเข้าร่วมโครงการ กอปรกับภารกิจงานที่ผ่านมีการประเมินสมรรถนะของบุคลากรในงานด้านต่างๆ อยู่แล้ว จึงไม่ได้ให้ความสำคัญของการประเมินระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่สมัครเข้าร่วมโครงการ ถึงแม้ว่าจะมีคะแนนที่ได้ใช้ประกอบการให้คะแนนการประเมินประสิทธิภาพ

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment) ในปีงบประมาณ 2565 คือ โดยคะแนนแบ่งออกเป็น 2 ด้านๆละ 5 คะแนน คือ ด้านประเด็นงาน EHA 1000 ถึง EHA 4000 และด้านประเด็น EHA 5000 ถึง EHA 9000 ซึ่งมีคะแนนค่อนข้างน้อยเมื่อต้องใช้บุคลากรและการเตรียมเอกสารราชการ ซึ่งต้องไปทำงานอื่นๆที่สำคัญกว่าที่ทำได้ง่าย และเอกสารไม่ยุ่งยากซับซ้อนทำให้เทศบาลไม่มีความพร้อมในการเตรียมเอกสาร ประเด็นบุคลากรในหน่วยงานของท่านทำความเข้าใจการพัฒนาพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่าเจ้าหน้าที่ของเทศบาลไม่ได้เข้าร่วมประชุมรับการชี้แจงจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับอำเภอ ประเด็นการประเมินตนเองตามงานพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดในคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Standard Operating Procedure : SOP) พบว่าได้ทำการศึกษาเองบางส่วนและดูเอกสารแล้วพบว่าไม่มีความพร้อมในการจัดทำให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ถ้ามีโอกาสได้เรียนรู้และพัฒนาพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น น่าจะสามารถนำมาพัฒนางานและเตรียมเอกสารให้กับผู้รับผิดชอบงานในเรื่องนั้นๆได้ ทั้งนี้จะต้องปรึกษางานกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อ การเรียนรู้ร่วมกัน ประเด็นในการมอบเกียรติบัตรพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าได้เข้าร่วมกิจกรรมและได้รับเกียรติบัตรรับรอง อยากไปปรับใบประกาศเกียรติคุณที่ส่วนกลางจัด เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติในระดับประเทศ และได้พบปะเครือข่ายในลำดับต่อไป

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบอุปสรรคและกระบวนการในการรับรองคุณภาพระบบ

บริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของจังหวัดเลย ผลสำเร็จของงานเชิงปริมาณ ทำให้ทราบถึงข้อมูลในการวิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลยในด้านความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นการบริหารงานภาครัฐ จำนวน ๗ ประเด็นงานคือ ด้านการนำองค์กร ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ ด้านการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้รับบริการ (ภาคีเครือข่าย) ด้านการวัดวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการจัดการกระบวนการ และด้านผลลัพธ์การดำเนินการ พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) ใน 7 ด้าน ในด้านผลลัพธ์การดำเนินการ จะมีความคิดเห็นที่ให้ความสำคัญมากในเรื่อง การสร้างขวัญกำลังใจและประกาศเกียรติคุณจากการผ่านการรับรองในเวทีระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ มีผลต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะให้ความสำคัญมาก รองลงมาคือด้านการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ด้านพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้องค์กรพัฒนางานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความสอดคล้องกับกรมอนามัย(2563) การมีแนวทางปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ทั้งในเชิงวิชาการ และเชิงกฎหมาย สนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่และสอดคล้องกับชัยเลิศ กิ่งแก้วเจริญชัย และคณะ (2561) ผลความพึงพอใจสูงสุด ลำดับแรก คือเกณฑ์การประเมินคุณภาพระบบการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นการพัฒนางานคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานภาครัฐ 7 ประเด็นงานเพื่อวิเคราะห์ถึง

ปัจจัยในรายละเอียดได้ดำเนินงาน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานเพื่อการมีส่วนร่วมการพัฒนากระบวนการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนการพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตั้งเป้าหมายและผลงานเพื่อการรับรองมาตรฐานเกียรติบัตรการประเมินการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่จะได้รับประโยชน์จากการพัฒนางานคุณภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบอุปสรรคและกระบวนการในการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ทำให้ทราบข้อมูลความคิดเห็นการบริหารงานภาครัฐต่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังเป็นโอกาสการพัฒนาและทำการปรับปรุง เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพต่อไป ทั้งนี้ผลการเปรียบเทียบอุปสรรคและกระบวนการต่อการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย สามารถนำไปส่งเสริมให้เทศบาลมีดำเนินงานสมัครรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการประสานความร่วมมือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพต้องมีความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สำคัญการเตรียมข้อมูลการดำเนินงานในพื้นที่ของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหา รวมถึงการพัฒนาได้ตรงประเด็นกับบริบทของพื้นที่ ซึ่งจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานให้เป็นไปตามกำหนดระยะเวลา และทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ก็เป็นเรื่องที่สำคัญ ในด้านผลกระทบอาจจะมีประเด็นเทศบาลที่ยังไม่สมัครเข้าร่วมประเมิน

รับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องพัฒนางานให้มีผลลัพท์มากยิ่งขึ้น

เครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกขั้นตอนเพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ในการที่นำรูปแบบพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของจังหวัดเลย ไปใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นต้องมีการสื่อสารกับภาค

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานจากหลายฝ่ายซึ่งร่วมดำเนินการ ให้การสนับสนุนรวมถึงข้อเสนอแนะอื่น ๆ นักวิจัยจึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

1. กรมอนามัย. การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation:EHA): 2558.
2. กรมอนามัย .แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 3 พ.ศ.2560 – 2564.พิมพ์ครั้งที่ 1 กรกฎาคม 2560.โรงพิมพ์ศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยศรี-นครินทรวิโรฒ.2560.
3. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2561). คู่มือการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation : EHA). (ออนไลน์) ; ที่มา <http://apps.hpc.go.th/dl/web/upFile/2020/12-5027-20201228143559/4a6c5c5b8554de27008775275c0629a1.pdf>
4. กรมอนามัย. สรุปผลการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม(EHA) ปีงบประมาณ 2563. (Environmental Health Accreditation:EHA): 2558.
5. จารุวรรณ ทับเที่ยง และคณะ.การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในประเทศไทย ปี 2555.วารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม.38(1).75-88.
6. ชนนาด เจริญรักษ์. (2556). ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเกวียนหัก อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
7. ชัยเลิศ กิ่งแก้วเจริญชัย, เอกชัย ชัยเดช, และอารยา วงษ์ป้อม. (2561). ความพึงพอใจการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(EHA) (Provider: สสจ./สสอ., End User: อปท.). วารสารสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ, (9), 6-9.
8. ดาวลอย แก่นจันทร์. (2554). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของฝ่ายใบอนุญาต ขัรบถสำนักงานขนส่งจังหวัดระยอง. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
9. นวรัตน์ อภิชัยนันท์. การวิเคราะห์กระบวนการมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ.2558.สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย.
10. บุญแสง ชีระภากร. ภาวะผู้นำและการบริหารของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.ภาคนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.กรุงเทพมหานคร.
11. ปนัดดา บรรเลง.การจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในเทศบาลนครเชียงใหม่ (พ.ศ.2545- 2549).วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.2548.

12. พิสิทธิ์ อุดชาชน, นัตรชัย ศรีแก้ว, คำหล้า ทามะวง, และบุษบาวรรณ โพธิ์ศรี. (2558). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของ เทศบาลตำบลบ้านฝาง อำเภอ บ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย.**
13. ไพศาล ไกรรัตน์ และคณะ. **ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.วารสารชุมชนวิจัย ปีที่ 12 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2561.**
14. ศุภลักษณ์ ร่วมจิต. (2556). **ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี. วิทยานิพนธ์ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.**
15. สุภัสสรา สุนันตะ. (2561). **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับบทบาทการสร้างเสริมสุขภาพชุมชน. วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข, 4(1), 98-107.**
16. สุมาลี ประทุมมา. (2554). **ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๓ ในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2553. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
17. อรสา หนูกระแสร. (2557). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการบริการของ ธนาคารอสมสินสาขา จันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.**
18. อารยา อินตะ. (ม.ป.ป.). **การวิเคราะห์ผลการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตสุขภาพที่ 9. (ออนไลน์) ; ที่มา http://203.157.71.139/group_sr/allfile/1531464590.pdf**
19. อารยา อินตะ และสมรัฐ นัยรัมย์ . **การประเมินผลรองการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตสุขภาพที่ 9. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9 วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม.ปีที่ 13 ฉบับที่ 32 กันยายน - ธันวาคม 2562.**
20. อุบล จันทรเพชร (ม.ป.ป.). **การประเมินความรอบรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและความรอบรู้ด้านอนามัย สิ่งแวดล้อมของบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องในเขตสุขภาพที่ 5. (ออนไลน์) ; ที่มา https://hpc.go.th/rcenter/_fulltext/20200921172231_2905/20200921172259_3032.pdf**